

Lekce 4 IV. Advent

K LEKCI

Těžiště: Mudrci a Vánoce

- Liturgická jednání
- Základní prezentace

K POZADÍ IV. ADVENTU

Společně se třemi přecházejícími lekcemi pomáhá také čtvrtá adventní lekce dětem, aby se připravily na tajemství Vánoc. Blížíme se do Betléma, doprovázejí nás proroci, kteří znají cestu, společně se svatou rodinou, pastýři a mudrci. Nakonec přijdeme k narození Ježíše a zapálení Kristovy svíčky. Tuto neděli stojí v centru pozornosti tři mudrci. V evangelické stejně jako v katolické tradici je naopak těžiště čtvrté adventní neděle ve zvěstování Marii. Kdo chce tento bod vynechat, měl by použít svíčku stejné barvy jako tři předchozí.

Také příběh o třech mudrcích přichází z pohledu církevního roku vlastně velmi brzy, protože patří ke slavnosti Tří králů na 6. ledna. Tak se v textu také jmenuje. Pokud jde o termín Vánoc východních křesťanů (ortodoxních a pravoslavných), srov. poznámky ke „Slavnosti Tří králů“.

Tři mudrci se vyskytují pouze u Matouše. Evangelista chce příběhem ujasnit dvě věci: za prvé je tento příběh naplněním starozákonního zaslíbení (např. Ž 72,10), za druhé chce Matouš ozřejmit, jak zvěst již od počátku přesahuje Izrael a jde do celého světa (srov. také závěr evangelia Mt 28,18-20).

Máme ve zvyku mluvit o třech mudrcích nebo o třech králích. Ovšem řecké slovo „mági“ je jednoznačné: označuje hvězdopravce v babylónské tradici. Ve starých orientálních náboženstvích bylo vykládání znamení důležitým pramenem poznání. „Mági“ jsou tedy učenci, kteří odečítají z hvězd a jejich drah předpovědi pro budoucnost. „Hvězda z Betléma“ se dnes vysvětluje nejvíce jako zvláštní konstelace planet v roce 6 př. Kr., při které stály planety Jupiter a Saturn při pohledu ze Země v jedné linii a zdálo se, že se roztaví. Planeta Jupiter byla hvězdou králů, Saturn znamenal židovský národ. Nejedná se tedy o výjimečný astronomický jev jakým je kometa nebo supernova, ale o astronomicky konsekvantní výklad dění na nebi ve smyslu babylónského výkladu „omen“ – znamení.

Do příběhu tohoto týdne vstoupíte tak, že dětem ukážete první tři ze čtyř adventních karet a odvyprávíte jejich příběhy.

Potom přidejte:

- čtvrtou a poslední adventní kartu; bude se vyprávět o mudrcích;
- vánoční kartu, se kterou se vypráví příběh narození Ježíše a která se vyskytuje v této lekci také.

K MATERIÁLU

- *Místo*: ústřední police – tzv. „fokus-regál“, vánoční police.
- *Materiál*: adventní karty a stojanu nebo tabletu, čtyři adventní svíčky v krabičce, krabička se zápalkami, event. v kovové schránce, a zhášedlo – všechno na tabletu nebo v košíčku, postavy z jeslí: Maria, Josef, osel, vůl, pastýři a ovce, miminko Ježíš, jesle, model Betléma, tři mudrci, event. stojánek na svíčky.
- *Podložka*: fialová (nebo tmavě modrá) z filcu nebo látky a bílý filc.

Materiál pro tuto lekci se nachází na vánoční polici a na ústřední polici. Pro podrobný popis srov. poznámky k materiálu v první adventní lekci.

Navíc k popsanému materiálu potřebujete Kristovu svíčku, která je na ústředí polici nalevo od svaté rodiny. Tuto svíčku budete potřebovat také po Vánocích, kdy budete vyprávět příběh o slavnosti Tří králů a o křtu.

ZVLÁŠTNOSTI

Obvykle nebývá na Štědrý večer nebo na Boží hod bohoslužba pro děti. Proto navrhujeme uzavřít již dnes přípravu dětí na tajemství Vánoc, takže na podložku – na její bílé okénko položíte také poslední, vánoční kartu.

Když jsou děti v klidu, jděte k vánoční polici a přineste materiál, který potřebujete.

Položte na místo první adventní kartu a vyprávějte o prorocích. Tento příběh nezkracujte a nespěchejte s ním. Uzavřete ho slovy: „Brzy se v Betlémě stane něco neuvěřitelného“.

Položte vedle ní druhou adventní kartu a vyprávějte o svaté rodině. Ani u tohoto příběhu příliš nespěchejte. Uzavřete ho slovy: „Možná byli posledními poutníky, kteří šli tou cestou večer do Betléma“.

Dobře se podívejte, kam jdu, abyste vždycky věděli, kde můžete tento příběh najít.

Nyní položte na podložku třetí adventní kartu a vyprávějte o pastýřích. Dopřejte si dostatek času a uzavřete slovy: „Jděte do Betléma a podívejte se na dítě, které všechno změní.“	
Když budete hotovi, rozbalte podložku tak, aby byl vidět další okénko. Položte třetí adventní kartu z vaší strany nalevo vedle druhé. Na této třetí kartě jsou zobrazeny tři hořící svíčky a ovečka.	Toto je karta mudrců.

Obrázek: čtyři adventní karty z pohledu vypravěče.

Otočte se nyní k ústřední polici za vámi. Vezměte mudrce (tři krále) a postavte je na čtvrtou adventní kartu.	Čtvrtou adventní neděli si připomínáme tři krále, moudré muže. Přišli z velké dálky z východu a byli tak moudří, že je lidé považovali za mágy, za kouzelníky. V jejich jazyce jsou „mágové“, odtud i my říkáme „mág“, „magické“.
Zatímco budete dále vyprávět o hvězdách, podívejte se vzhůru a na své ruce, které držte tak, jako by byly kniha. Nakonec ukažte na nebe, abyste ukázali pravé místo pro hvězdy.	A především to, čemu rozuměli, byly hvězdy, v těch se vyznali dobře. Přesně věděli, kde se nachází každá hvězda na nebi v průběhu roku. Tak bylo hvězdné nebe pro ně jako kalendář. Proto mohli lidem říci, kdy je ta správná doba zasít, kdy podniknout cestu na lodi nebo překročit vysoké hory, kdy tam neleželo mnoho sněhu.
Postavte čtyři svíčky – jednu po druhé – mezi sebe a karty na podložce.	Tady máme svíčku proroků. Toto je svíčka svaté rodiny a tady je svíčka pastýřů.
Ukažte na čtvrtou svíčku.	Podívejte se! Tato svíčka je trochu jiná než ostatní. Má barvu růží. To nám má připomenout velkou radost, o které zpívají andělé. Pomáhá nám také vzpomenout si, že člověk nemůže být vždy smrtelně vážný, když se připravuje. Přirozeně je to vážná věc přibližovat se tak velkému tajemství jako Vánoce – každou nedělí roste také naše těšení. Má to ještě něco do sebe, že tu máme barvu růží. Je to totiž barva pro matku Marii. Dnes si ještě jednou zvlášť vzpomeneme na ni – vždyť bez maminky by nebylo dítě.
Nyní zapalte všechny čtyři svíčky.	Chceme na sebe nechat působit světlo.
Na moment se stáhněte zpět. Podložku rozbalte	Podívejte! Když přijdeme k tajemství

<i>úplně, aby bylo vidět poslední okénko, to bílé.</i>	Vánoc, všechno se změní. Z fialové se stane bílá. Po vážné době přípravy přichází čistá radost. Je čas slavit!
<i>Pohněte rukou nad bílou částí podložky.</i>	Ten čas je tehdy, kdy se narodí dítě, to dítě, na které lidé celou dobu čekali.
<i>Položte bílou kartu pro Vánoce. Potom se pomalu otočte k ústřední polici za vámi. Vezměte dítě v jeslích a položte je s dítětem do středu bílé karty.</i>	Toto je dítě Ježíš, tajemství Vánoc. Je to s podivem, ale ze všech stvoření, která tam tu noc byla, se nevíce divil starý volek.
<i>Otočte se opět a vezměte z ústřední police vola. Postavte ho vedle jeslí.</i>	Když to staré zvíře přišlo ráno na své místo, aby se nakrmilo senem a slámou, našlo dítě. Miminko leželo tady v jeho jeslích! Někdo položil na slámu měkkou deku a z jeslí se stala postýlka. Starý volek se svými velkýma očima nemohl na to děťátko do sytosti vynadávat! Divil se a divil.
<i>Na moment se stáhněte zpět. Dívejte se na vše, co je teď před dětmi vystavené. Podívejte se dětem do obličejů. Dotkněte se předmětů této adventní lekce, které jsou přede všemi přítomné. Potom řekněte:</i>	Počkejte. Tady něco chybí. Co by to mohlo být?
<i>Vyčkejte. Děti pravděpodobně rychle přijdou na to, že bílá karta potřebuje také bílou svíčku. Tou je Kristova svíčka, která stojí nalevo od svaté rodiny na ústřední polici.</i>	
<i>Postavte tuto svíčku do řady s adventními svíčkami mezi sebe a vánoční kartu. Kristovu svíčku zapalte. Na chvíli se odmlčte a nechte na sebe světlo působit. Můžete nechat v místnosti zhasnout světla, aby děti lépe viděly, jak svíčky svítí.</i>	Toto je Kristova svíčka. Pojďme si užít také její světlo.

Obrázek: vánoční karta a adventní karty a svíčky (z pohledu vypravěče).

<i>Za několik okamžiků nechte v místnosti opět rozsvítit. Vezměte z tabletu zhášedlo. Zhášejte čtyři adventní svíčky, nakonec i Kristovu svíčku, vše velmi pomalu.</i>	*Nyní se podívejte: brzy to světlo opět proměním. Teď zhasnu Kristovu svíčku. Koukněte se: světlo z Kristovy svíčky se rozptyluje a brzy zaplní místnost. Přitom bude stále průhlednější, až ho sotva uvidíme. To neznamená, že by tady už nebylo. Znamená to jenom, že už ho člověk nevidí.
--	---

	Naplní místnost proroky, svatou rodinou, pastýři a třemi mudrci. Kamkoliv půjdete, můžete se jim úplně přiblížit.
<i>Nechte na sebe tento okamžik působit a začněte potom pomalu uklízet materiály lekce. Na konci není odůvodňovací rozhovor.</i>	Nyní dávejte dobře pozor, kam ty věci uklízím, abyste vždycky věděli, kde je najít, až s nimi budete chtít pracovat.
<i>Nejdříve vraťte na polici „Betlém“. Potom položte zpět do stojanu (či na tablet) karty a podložku a dejte je zpět na polici. Nakonec uklid’te tablet se svíčkami a dávejte pozor na vosk, aby byl již vychladlý a nevyžil se. Pozor na zápalky, které musí být všechny v krabičce. Když je vše uklizeno, jděte k dětem a povzbud’te je v rozhodování, čím se nyní chtějí zabývat.</i>	

*zde vynecháme slova o proměnění světla, pokud chceme svíčky nechat hořet.